ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ GEORGES D' ESPARBÉS

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΟΞΑ

Η στιγμὴ τῆς μάχης εἶχε φτάσει.

Ὁ στρατάρχης Ντὲ Σὰξ σήκωσε τὸ χέρι του κι' εἶπε στοὺς διοικητὰς τῶν συνταγμάτων ποὺ τὸν τριγύριζαν:

—Ἡ στιγμὴ ἔφτασε, κύριοι... Πηγαίνετε στὸ καθῆκον σας καὶ δοξᾶστε ἄλλη μιὰ φορὰ τὰ οἰκόσημά σας...

Καὶ τὰ συντάγματα, γνωστὰ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐπὶ κεφαλῆς διοικητῶν τους, τὰ συντάγματα τοῦ «Δελφῖνος», τοῦ «Λουδοβίκου τοῦ Νάσσαου», τοῦ «ἱππότου Ντὲ Μπουφλέρ», τοῦ «Ντὲ Βιεφὸντ» κλπ., ὥρμησαν ἀσυγκράτητα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἐνθουσιασμένα, κεντρισμένα ἀπ' τὸν τρομακτικὸ κι' ἐπιβλητικὸ κρότο τῶν ἀμέτρητων ταμπούρλων, μεθυσμένα ἀπ' τὴν πολυήμερη προσδοκία τῆς μάχης...

Σὲ λίγες ὧρες μέσα ἡ μάχη αὐτὴ ἡ ἱστορικὴ κι' αἱματηρὴ μάχη τοῦ Ροκοῦ, ἔφτασε στὴν ὑπέρτατη ἀκμή της, στὴν πιὸ μεγάλη μανία καὶ λύσσα τῆς ἀλληλοσφαγῆς.

Καὶ τότε, ἀκριβῶς τότε, τὸ σύνταγμα «Ντὲ Βιεφόντ», χαμένο στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος, ὅπου τὸ παρέσυρε ἡ μανία τοῦ πολέμου, ἀθέατο ἀπ' τὸν καπνὸ καὶ μὲ χαμένο τὸν σύνδεσμο μὲ τ' ἄλλα συντάγματα, γύρισε τὰ νῶτα του στὸν ἐχθρὸ καὶ ρίχτηκε ὁλόκληρο σὲ μιὰ ντροπιασμένη, ἀσυγκράτητη φυγή!...

Ὁ ἀπαίσιος πανικὸς χτύπησε μανιασμένα μὲ τὸ δρεπάνι του τὸ ὄμορφο, γενναῖο καὶ ξακουστὸ σύνταγμα καὶ μονομιᾶς τὸ ἄλλαξε σὲ κοπάδι τρομαγμένων κοινελιῶν!...

Στὴ στιγμὴ ἡ διμοιρίες κι' οἱ λόχοι σκόρπισαν φριχτὰ καὶ μεταβλήθηκαν σ' ἕνα τρελλὸ ἀνακάτεμμα ἀπὸ φαντάρους, ὅπλα, γυλιούς, ἄλογα χωρὶς καβαλλάρηδες καὶ καβαλλάρηδες χωρὶς ἄλογα, σ' ἕνα σωστὸ χάος ἀπὸ ἀλλαγμένα ἀπ' τὸν τρόμο μοῦτρα καὶ σπασμένα, κουρελιασμένα πράγματα ποὺ φοίντωνε τὴν τρέλλα καὶ στὸ πιὸ γερὸ καὶ ψύχραιμο μυαλό...

Καὶ ἀφορμὴ ὅλης αὐτῆς τῆς καταστροφῆς ἦταν ἡ ξαφνικὴ, ἡ ἀπροσδόκητη ὁμοβροντία δέκα ἐχθρικῶν κανονιῶν, κρυμμένων καταλλήλως μέσα στὰ ἀμπέλια τοῦ Βαροῦ, ἑνὸς μικροῦ χωριοῦ κοντὰ στὸ Ροκοῦ...

Ἀπελπισμένος ὁ γενναῖος διοικητὴς τοῦ συντάγματος αὐτοῦ μαρκήσιος Ντὲ Βιεφόντ, οὔρλιαζε μέσα στὴ γενικὴ ἐκείνη φρίκη:

—Σύναξις!.... Σύναξις!.... Στρατιῶται μου.... ντροπιάσατε τὴ σημαία σας!... τὸν ἑαυτό σας!... Σύναξις!...

Γύρω του λίγοι ἀξιωματικοί, ποτισμένοι κι' αὐτοὶ μὲ τὴ φιλοπατρία του καὶ μὲ τὸ λιονταρήσιο θάρρος του, ἔκαναν τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ συγκρατήσουν τὸν πανικόβλητο ἐκεῖνον ἀνθρώπινο χείμαρρο... Μὰ τοῦ κάκου!...

Φρενιασμένος τότε ὁ συνταγματάρχης ἀπ' τὴ λύσσα του, ἄρχισε νὰ τινάζη στὸν ἀέρα τὰ μυαλὰ τῶν φυγάδων μὲ τὰ πιστόλια του, ποὺ τὰ γέμιζαν πλάϊ του ἀκατάπαυστα οἱ δυὸ ὑπασπισταί του... Μάταια ὅμως ὅλα!...

Τὸ σύνταγμά του, οἱ φαντάροι του ποὺ σκέπασαν τὸν ἑαυτό τους καὶ τὸ ὄνομά του μὲ ἀληθινὴ δόξα ἐδῶ καὶ λίγες μέρες ἀκόμα πρίν, στὸ Φρειβοῦργο, περνοῦσαν πλάϊ του μὴ τολμῶντας νὰ τὸν πειράξουν, γιατὶ τὸν λάτρευαν τὸν ὑπέροχο διοικητή τους, τὸ ἄτρομο αὐτὸ λιονταρί τους, τὸ τόσο στοργικό, αὐστηρὸ μὰ καὶ δίκαιο γιὰ δαύτους, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὸν ἀκοῦνε!... Δὲν σταματοῦσαν, μὰ ἔτρεχαν ἀκούραστα, σὰν τρελλοί...

Ὁ φόβος τοὺς εἶχε σφιχτὰ ἀγκαλιασμένους στὰ πελώρια, ἀπαίσια μπράτσα του καὶ τοὺς ἔρριχνε δέκα-δέκα, ἑκατὸ-ἑκατό, στὸν μανδρωμένο, μὲ πανύψηλο τοῖχο, αὐλόγυρο ἑνὸς παληοῦ μοναστηριοῦ τῶν Οὐρσουλίνων, καμμιὰ πενταχοσαριὰ μέτρα πιὸ κάτω, πίσω ἀπὸ ἕναν λοφίσκο...

Κι' ὅταν ὁ τελευταῖος φαντάρος, μὲ τὸ στόμα στεγνὸ ἀπ' τὴν τρομάρα καὶ τὴ φευγάλα, πέρασε τὸ κατῶφλι τοῦ μοναστηριοῦ, ἡ μεγάλη καὶ βαρειά, σιδεροδεμένη πόρτα τῆς πανύψηλης μάντρας, ἔτριξε στοὺς σκουριασμένους μεντεσέδες της κι' ἔκλεισε μὲ ὁρμὴ γιὰ καλά...

Τρελλὸς ἀπ' τὴν ὀργή του ὁ συνταγματάρχης, ἔτρεξε τότε κατόπιν τῶν φυγάδων, ἔφτασε στὸ μοναστῆρι καὶ χτύπησε μὲ λύσσα τὴν πόρτα τοῦ αὐλόγυρου. Χτύπησε καὶ ξαναχτύπησε, μὰ δὲν τοῦ ἄνοιξαν.

Καὶ τότε ἄρχισε τὸ στυγνὸ κι' ἀπαίσιο δρᾶμα.

Ὅλη τὴ νύχτα, ὁ Ντὲ Βιεφὸντ τὴν πέρασε μαζὺ μ' ἄλλους δέκα πιστοὺς ἀξιωματικούς του μπροστὰ στὴ θεόκλειστη ἐκείνη πόρτα... Κρατοῦσαν ὅλοι ἀπὸ ἕνα πιστόλι σὲ κάθε χέρι, ἕτοιμοι νὰ κερανοσβολήσουν τοὺς δειλοὺς φυγάδας, μόλις θὰ ἔκαναν πῶς ξεμύτιζαν ἀπὸ κεῖ μέσα... Καὶ μόνον ἀπὸ κεῖ μποροῦσαν νὰ φύγουν οἱ ἄνανδροι...

Ὁ πανύψηλος τοίχος τοῦ μοναστηριοῦ δὲν εἶχε ἄλλη διέξοδο...

Ἡ μάχη τελείωσε τὰ μεσάνυχτα κι' ἡ νίκη στεφάνωσε τὰ γαλλικὰ ὅπλα μὲ ἀμάραντο δάφνινο στεφάνι δόξας... Ὁ στρατάρχης Ντὲ Σὰξ δέχτηκε ἀνακωχή, ἄφησε μερικὰ συντάγματα νὰ ἐπιτηροῦν τὸν ἐχθρὸ καὶ πρωΐ-πρωΐ, παίρνοντας μαζύ του τὸν ὑπόλοιπο στρατὸ καὶ πάμπολλες ἐχθρικὲς σημαῖες, λάφυρα τῆς μάχης πολύτιμα, τράβηξε γιὰ τὶς Βερσαλλίες...

Μὰ πληροφορημένος γιὰ τὸ ἀτύχημα ποὺ χτύπησε τὸ ξακουστὸ λιοντάρι τοῦ στρατοῦ του, τὸν συνταγματάρχη Ντὲ Βιεφόντ, καὶ μανιασμένος γιὰ τὸ στίγμα ποὺ κηλίδωσε τὴν τιμὴ τῶν γαλλικῶν ὅπλων, ἔστω κι' ἂν στὸ σύνολό τους στεφανώθηκαν τὴ Νίκη, πέρασε μπρὸς ἀπὸ τὸ σιωπηλὸ ἐκεῖνο μοναστῆρι, ποὺ ἔκλεινε μολαταῦτα μέσα του ἐπάνω ἀπὸ ἑφτακόσιους δειλούς...

—Ἔ! κύριε κόμη... Ὄρθιος κοιμᾶστε μὲ τὴν παρέα σας; φώναξε μὲ λύσσα ὁ στρατάρχης, βλέποντας τὸ μουγκό, ἀπὸ τὸ πεῖσμα καὶ τὴ ντροπή, σύμπλεγμα τοῦ συνταγματάρχου καὶ τῶν δέκα ἀξιωματικῶν του, ποὺ φύλαγαν σὰν φαντάσματα τὴν κλειδαμπαρωμένη πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ...

Ἐκεῖνοι τινάχτηκαν καὶ στάθηκαν προσοχή...

—Κύριε στρατάρχα! φώναξε τότε ὁ συνταγματάρχης μὲ φωνὴ ποῦτρεμε ἀπὸ συγκίνησι κι' ὀργή... Ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ἀναφέρω στὴν ἐξοχότητά σας, ὅτι ὅλο μου τὸ σύνταγμα σκοτώθηκε στὴ μάχη... Μόνον ἐγὼ καὶ οἱ παρόντες ἀξιωματικοί μου σωθήκαμε, μὰ ἔχετε τὸν λόγο μας, στὴ στρατιωτική μας τιμὴ σᾶς τὸ ὁρκιζόμαστε, πὼς θὰ σκοτωθοῦμε καὶ μεῖς σὲ λίγο...

Σιγομουρμουρίσματα κι' ἀνάλαφροι θόρυβοι ἀκούστηκαν τώρα μέσα στὸν αὐλόγυρο τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ στρατάρχης ἔννοιωσε τὸ κάψιμο τῆς ντροπῆς νὰ τοῦ φλογίζη δυνατότερα τὴν ψυχή του... Καὶ μὲ φωνὴ βροντερή, προσποιούμενος πὼς ἀποτείνεται στὸ συνταγματάρχη Ντὲ Βιεφόντ, ποὺ μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι στεκόταν προσοχὴ μπροστά του, φώναξε γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν οἱ φυγάδες:

—Νικήσαμε, κύριε κόμη, μὰ κλαίω τοὺς ἔνδοξους νεκροὺς ποὺ χάρισαν τὴν πανένδοξη αὐτὴ νίκη στὴ Γαλλία μας... Καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους, κλαίω τοὺς νεκροὺς ὁλοκλήρου τοῦ συντάγματός σας... Καὶ κείνους ποὺ νίκησαν τὸν ἐχθρὸ στὸ πεδίο τῆς τιμῆς καὶ κείνους ποὺ θὰ ξεπλύνουν χωρὶς ἄλλο μόνοι τους τὴν ἀτιμία τῆς φυγῆς, ποὺ λέρωσε τὸ μέτωπο τῆς Γαλλίας...

Νεκρικὴ σιγαλιὰ ἁπλώθηκε παντοῦ... Ἔσκυψαν ὅλοι τὰ κεφάλια τους καὶ ἡ βαρειὲς ἀναπνοές τους φούσκωσαν μὲ πόνο τὰ γεμᾶτα συντριβὴ καὶ θλῖψι στήθια τους...

Ὁ στρατάρχης Ντὲ Σὰξ ἔδωσε κατόπιν διαταγὴ νὰ παραταχθῆ μπρός του τὸ σύνταγμα τοῦ δουκὸς τῆς Ἀλσατίας... Οἱ τυμπανισταὶ μπῆκαν στὸ κέντρο, πλάϊ του, καὶ σ' ἕνα νεῦμα του χτύπησαν τὴν εἰσαγωγὴ ἑνὸς πένθιμου ἐμβατηρίου... Μόλις ἔπαψε ἡ ἐπιβλητικὴ τυμπανοκρουσία, ὁ στρατάρχης ὕψωσε τὴ βροντερὴ φωνή του, γιὰ ν' ἀκουστῆ ἀπὸ ὅλους:

—Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως!... φώναξε. Εἰρήνη καὶ δόξα στοὺς ἄνδρας ὁλοκλήρου τοῦ συντάγματος Βιεφόντ, φονευθέντας ὅλους ἀνεξαιρέτως στὴ μάχη τοῦ Ροκοῦ... Τὰ ὀνόματά τους, κατὰ διαταγή μου, θὰ γραφοῦν μὲ χρυσᾶ γράμματα στοὺς τοίχους τῶν γαλλικῶν στρατώνων καὶ κάθε βράδυ, ἐπὶ ἓν ἔτος, τὰ στρατιωτικὰ τύμπανα τῆς Γαλλίας θὰ χτυποῦν νεκρώσιμο χαιρετισμὸ γιὰ τὴ μνήμη τους... Ὁ Ὕψιστος ἂς ἀναπαύσει τὶς ψυχές τους καὶ ἡ Γαλλία ἂς τοὺς θαυμάζει!...

Τὰ τύμπανα ξαναχτύπησαν, τὸ παρατεταγμένο σύνταγμα πῆρε πάλι σχηματισμὸ πορείας κι' ὁ στρατάρχης Ντὲ Σὰξ, ἀμίλητος, σπηρούνισε τ' ἄλογό του καὶ χάθηκε στὴ στροφὴ τοῦ μονοπατιοῦ, ἐνῶ στ' αὐτιά του ἔφτανε ἡ τρεμάμενη, ἀπὸ συγκίνησι κι' εὐγνωμοσύνη, φωνὴ τοῦ διοικητοῦ τοῦ ἀτυχήσαντος συντάγματος:

—Σᾶς εὐχαριστῶ, ἐξοχώτατε, ἐξ ὀνόματος ὅλων, ἀνεξαιρέτως ὅλων, τῶν ἀνδρῶν τοῦ συντάγματός μου... Τοῦ συντάγματος Βιεφόντ...

* * *

Πέρασαν πέντε μέρες καὶ πέντε νύχτες... Οἱ φρουροὶ τῆς πόλης τοῦ μοναστηριοῦ ἀξιωματικοὶ τοῦ Βιεφόντ, ἄλλοι τραυματίαι, ἄλλοι ἄρρωστοι, πυρέσσοντες, ἐξαντλημένοι ἀπ' τὴν ἀγρύπνια, τὴν πεῖνα καὶ τὴ δίψα, φαντάσματα ἀληθινὰ ἀγωνίας καὶ ντροπῆς, λυσσασμένοι φρουροὶ τῶν παληῶν ἱπποτικῶν παραδόσεων καὶ τῆς στρατιωτικῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, ξεψύχησαν, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, ἔξω ἀπ' τὴ βαρειὰ σιδεροδεμένη πόρτα τοῦ αὐλόγυρου, περιμένοντας νὰ ἐκδικηθοῦν τοὺς δειλοὺς φυγάδας...

Μόνος ὁ τραγικὸς συνταγματάρχης Βιεφὸντ ἀπόμεινε ἐκεῖ, μὲ τὸ πιστόλι κολλημένο στὴ χούφτα τοῦ χεριοῦ του καὶ μὲ τὰ μάτια του στηλωμένα ὀρθάνοιχτα, ἁπλανῆ, θολά, ἐπάνω στὴν αἰνιγματικὴ ἐκείνη πελώρια πόρτα, ποὺ στὴν ἀκινησία της φαινόταν πὼς ἔκλεινε πίσω της

Η ΣΕΛΙΔΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΠΑΘΗΤΙΚΩΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

('Ο Λουδοβίκος Ναπολέων στὴν κυρία Χ...).

Λονδῖνον, 24 Μαρτίου 1847.

'Αγαπημένη μου...

Εἶμαι πνιγμένος μὲ τὶς ὑποθέσεις τοῦ κράτους... Συνδιάσκεψη στὴ συνδιάσκεψη καὶ συμβούλιο στὸ συμβούλιο... Δὲν σταματοῦν κι' αὐτοὶ οἱ εὐλογημένοι διπλωμάτες...

Μὰ σοῦ γράφω δυὸ λόγια, μὲ βία, γεμάτος ἀγωνία. Τὸ κεφάλι μου στριφογυρίζει, ἡ ψυχή μου ματώνει... Συχώρεσέ με... Μὴ λάβεις καθόλου ὑπ' ὄψη σου τὴν τελευταία μου ἐπιστολή, ἀφοῦ τὴν παρεξήγησες τόσο τρομερά... Ὄχι, γλυκειά μου ἀγάπη... Δὲν σὲ περιφρονῶ. Δὲν μπορεῖ κανέναις νὰ περιφρονήση κάτι ποὺ εἶνε τόσο εὐγενικό, τόσο γοητευτικὸ καὶ τόσο ἀφοσιωμένο, ὅπως εἶσαι σύ, ἀγνή μου καὶ ἀθῶα ἀγάπη...

Ἄλλο ἤθελα νὰ πῶ, κάτι ἄλλο ποὺ θὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω ἀργότερα, ὅταν μὲ τὸ καλὸ συναντηθοῦμε, κάτι ἄλλο ποὺ δὲν ἀφορροῦσε καθόλου ἐσένα, ἀγαπημένη μου, παρηγοριὰ τῆς πονεμένης ψυχῆς μου...

Τρέμω μὲ τὴ σκέψη πὼς μποροῦσε νὰ σὲ χάσω ἐξ αἰτίας μιᾶς ἀτυχης, μιᾶς παρεξηγημένης φράσεώς μου... 'Ωρεβοὰρ γρήγορα, λατρεία μου...

Ν. Λ. Β.

* * *

('Ο πρίγκηψ Μέττερνιχ στὴν κόμησσα Ντὲ Λίβεν).

Δεκέμβριος 1818.

'Αγαπημένη μου...

Ξεφορτώθηκα κάποιον πρὸ ὀλίγου, κάποιον ποὺ ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ ἀποκαλῶ «Ἐξοχώτατον» καὶ νἆμαι πάλι δικός σου... Δικός σου γιὰ κάμποση ὥρα, δικός σου μὲ τὸ μυαλὸ καὶ μὲ τὴ σκέψη, λαχταρισμένος νὰ σὲ κάνω δική μου μόλις ἡ περιστάσεις μὲ ἀφήσουν καὶ ἡ ἀπόστασι ποὺ μᾶς χωρίζει συντομέψει...

Ὥς τότε ὅμως, ὥς τότε ποὺ θὰ φτερουγίσω στὴν ἀγκαλιά σου καὶ θὰ ξανακούσω τοὺς παλμοὺς τῆς καρδιᾶς σου νὰ μοῦ μετροῦν τὸ βάθος τῆς ἀγάπης σου, ἂς σοῦ ξαναμιλήσω πάλι γιὰ τὸ ταξεῖδι μου ἐκεῖνο μαζύ σου...

Σὲ λίγες μέρες ἀκόμα εἴχαμε φτάσει στὶς Βρυξέλλες... Κι' ὅταν τὴν ἄλλη μέρα, γλυστρῶντας λαθραῖα ἀπ' τὰ δίχτυα τῆς ἐθιμοτυπίας, μακρυὰ ἀπὸ ὑποδοχὲς καὶ ἀκροάσεις ἐπισήμων, ἤρθα σὰν κλέφτης στὸ ξενοδοχεῖο σου, ἐκεῖ ἔννοιωσα μὲ τρόπο τελειωτικὸ πὼς ἤμουν σκλάβος σου γιὰ πάντα...

Ξαπλωμένη στὰ ὁλόλευκα σεντόνια τοῦ κρεββατιοῦ σου, φλογισμένη ἀπ' τὸν πυρετό, θέλησες νὰ μὲ δεχτῆς ἀμέσως, φωτερὸ ἀστέρι τῆς ζωῆς μου... Τὸ ταξεῖδι σοῦ λύγισε τὰ γόνατα καὶ μάρανε, γιὰ λίγες μέρες, τὴ δροσιὰ τῆς καλλονῆς σου...

Γιὰ λίγες μέρες... Μὰ χρόνια γιὰ μένα ἀτελείωτα... Στιγμὲς γεμᾶτες πόνο στὴν ψυχή μου... Στιγμὲς ποὺ εἶχαν μάκρος σὰν αἰῶνες τῆς Κολάσεως... Στιγμὲς ποὺ τὶς πλήρωσα μὲ αἷμα, στιγμὲς ποὺ πληρώθηκαν ἀκριβὰ ἀπ' τὴν Αὐστρία, καὶ στιγμὲς ποὺ θὰ τὶς καταριῶνται οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοί μου...

Γρήγορα ὥστόσο ἀποζημιώθηκα, καὶ μὲ τὸ παραπάνω μάλιστα. Ξανάπεσες στὴν ἀγκαλιά μου καὶ γεύτηκα ἄπληστα τὴν εὐτυχία... Εἶδα, ὁλοκάθαρα πειά, τί εἶσαι γιὰ μένα καὶ θὰ σὲ κρατήσω κοντά μου, δική μου παντοτεινά, μὲ λύσσα καὶ μὲ πεῖσμα...

Ἔννοιωσα τί ἀξίζεις... 'Αξίζεις πιὸ πολὺ ἀπ' τὴ ζωή μου... Ὄχι μονάχα τὴν τωρινή, κι' αὐτὴ ποὺ πρόκειται νὰ ζήσω, μέχρι ποὺ νἄβγη ἡ ψυχή μου... Ὄχι... 'Αξίζεις καὶ τὴν ἄλλη, τὴν πιὸ ὥμορφη ἀκόμα... Αὐτὴ ποὺ πέρασε μέχρι τώρα ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ πρωτοθάμπωσαν τὰ μάτια μου στὸν πρωϊνὸ τὸν ἥλιο...

Γλυκειά μου Δωροθέα... Εἶνε τὸ μικρὸ σου ὄνομα αὐτό, μὰ τόσο μεγάλο γιὰ μένα, ποὺ σκεπάζει ὅλο τὸν κόσμο καὶ μὲ ρίχνει γονατιστὸ μπροστά σου, ἁπλὸ κι' ἀσήμαντο προσκυνητὴ στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης σου...

Καὶ πρὶν σὲ ἀφήσω πάλι — ἄχ! αὐτὴ ἡ πολιτικὴ — κάτι θὰ σοῦ πῶ: Μοῦλεγες συχνὰ πὼς ἔννοιωθες κάποιο κενὸ στὴν ὕπαρξί σου... Πὼς κάτι χτύπαγε σὰν φάλτσο στὴ γενικὴ ἁρμονία ποὺ ἔβγαινε ἀπ' τὴν ψυχή σου... Θέλω λοιπὸν νὰ δῶ, ἂν ἀπὸ τότε ποὺ μὲ γνώρισες, ξαναισθάνθηκες τὸ ἴδιο... Θέλω νὰ δῶ ἂν ἄλλαξα λιγάκι τὴ ζωή σου, κι' ἂν τὴ νοιώθεις τώρα πιὸ γαληνεμμένη, πιὸ εὐτυχισμένη ἀπὸ πρίν...

Γράψε μου... Γράψε στὸ σκλάβο σου δυὸ λόγια...

Μ.

* * *

('Ο Μιραμπὼ στὴ Σοφία Μονιέ).

Μοναδική μου φίλη...

Ἔχω μπροστά μου κάποιο βιβλιαράκι τοῦ Λὰ Μπρυγιὲρ καὶ διαβάζω μιὰ παράγραφο... Ἄκουσέ την: *«Φτάνει νὰ βρίσκεσαι μὲ τὴν καλή σου... Μὴν τῆς μιλᾶς καθόλου... Δὲν ἔχει σημασία αὐτὸ σὰν ἀγαπιόσαστε... Ριχτῆτε κι' οἱ δυὸ στὸν οὐράνιο ρεμβασμό, ἀκοῦστε τὶς καρδιές σας νὰ χτυποῦν μὲ τὸν ἴδιο, γνώριμο ρυθμό... κι' αὐτὸ σᾶς φτάνει... Μὴ ζητᾶτε ἄλλα... Βρίσκεστε κοντὰ στὸ μαγικό, στὸ ἀσύλληπτο γιὰ τοὺς ἄλλους, κρυστάλλινο παλάτι τῆς 'Αγάπης...».*

Τί λὲς κι' ἐσὺ γι' αὐτά, ψυχή μου;... Πόσο μᾶς γοητεύουν ἡ ὧρες αὐτές, ποὺ τὶς περάσαμε τόσες φορὲς μαζύ, ὁ ἕνας πλάϊ στὸν ἄλλον!... Τὶς ἀξέχαστες αὐτὲς ὧρες ποὺ γίναν ἕνα μὲ τὴν ὕπαρξί μας!... Ποὺ τὶς συνηθίσαμε τόσο, ὥστε νὰ πονοῦμε καὶ τόσο πολὺ στὸ χωρισμό μας!...

'Αλλοίμονο!... Τρεῖς μῆνες τώρα κλαίω τὴ στέρησί σου, κλαίω τὴν ξενητειὰ ποὺ μὲ κρατεῖ μακρυά σου, καὶ σβύνω ὁλομόναχος, σὰν καντηλάκι ἐρημοκλησιοῦ...

Ξυπνῶ κάθε πρωΐ κι' ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸ ταχτικὸ καθεβραδινό μου ὄνειρο, σ' ἀναζητῶ πλάϊ μου... Μοῦ φαίνεται πὼς ὁ μισός μου ἑαυτὸς μοῦ λείπει, καὶ μὲ τὴν ἴδια ἐντύπωσι πηδῶ, τὸ πρωΐ, ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ ξαναπέφτω σ' αὐτὸ τὸ βράδυ...

Ζῶ, γλυκειά μου ἀγάπη, μέσα σὲ μιὰ διαρκῆ ψευδαίσθησι... Τὴν ἡμέρα ὅλο σοῦ μιλάω κι' εἶνε μονόλογος, ἀλλοίμονο, ἡ μιλιά μου... Στὸ φαγητὸ μοῦ βάζουν καὶ τὸ πιάτο σου, ἀντίκρυ στὸ δικό μου, κι' ὅταν ἀρχίζω νὰ σιγομιλῶ, τὸ μάτι μου καρφώνεται στὴν ἄδεια τὴ θεσοῦλα σου...

'Η νύχτα κυλάει τώρα, πιὸ σκοτεινή, καὶ μὲ φωνάζει στὸ κρεββάτι... Μηχανικὰ ξαπλώνομαι καὶ πάω ἄκρη-ἄκρη... Κι' ἔτσι σὲ περιμένει πλάϊ μου ἡ ταχτική σου θέσι, μὰ σὺ μοῦ λείπεις, ὁλόλαμπρό μου ἀστέρι...

Πῶς συνηθίζει, Θεέ μου, κανένας στὴν εὐτυχία!... Πόσο δὲν τὴν ἐκτιμᾶ, ὅταν τὴν ἔχει στὸ πλευρό του... Ἔπρεπε νὰ μᾶς χωρίση τὸ χτύπημα τοῦ κεραυνοῦ, ἡ πολιτικὲς ἀνωμαλίες τῆς γλυκειᾶς μας Γαλλίας, γιὰ νὰ νοιώσουμε πόσο ἀπαραίτητοι εἴμαστε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον...

Θὰ κάνω ὑπομονή, ἀγαπημένη μου Σοφία... Κάνε καὶ σὺ τὸ ἴδιο κι' ἂς ἐλπίσουμε στὸ Θεό, πὼς γρήγορα θὰ ἰδωθοῦμε... Μὴν πονέσεις πειὰ ὥς τὰ τότε, χρυσὴ μου, γιὰ νὰ σὲ νοιώθω καὶ γὼ γαληνεμμένη καὶ νὰ παίρνω κουράγιο περισσότερο στὴν πικρή μου ἐξορία...

Γράφε μου μονάχα ταχτικά... Αὐτὸ θέλω ἀπὸ σένα, πρὸς τὸ παρόν, ἀφοῦ τὰ ἄλλα ἡ Τύχη μᾶς τὰ ἀρνιέται. Γι' αὐτὸ διψάει ἡ καρδιά μου... Γράφε μου... Γράφε μου συχνά, γιὰ νὰ νοιώθω τὴν ἀπόστασι ποὺ μᾶς χωρίζει, μικρὴ καὶ γιὰ νὰ κυλοῦν γοργὰ ἡ στενόχωρες στιγμὲς τῆς μοναξιᾶς μου μακρυά σου... Γράφε μου...

Μ.

ἕνα τρομαχτικά, φρικιαστικὸ μυστικό...

Τόσες ἡμέρες εἶχαν περάσει. Τί ἔκαναν ἐκεῖ μέσα οἱ φυγάδες; Γιατί δὲν ἀκούγόντουσαν καθόλου; Ἔξαφνα, τὴν κομμένη, τὴν ἀδύναμη ἀνάσα τοῦ συνταγματάρχη Βιεφὸντ τὴ βάρυνε μιὰ ἀπερίγραπτη ὀσμὴ σαπίλας, ποὺ τὸ πρωϊνὸ ἀεράκι τὴν ἔπαιρνε ἀπ' τὸ μουγκὸ καὶ κατάκλειστο μοναστῆρι καὶ τὴν ἔφερνε ἐπάνω του. 'Οσμὴ θανάτου, ὀσμὴ ἀποσυνθέσεως, ὀσμὴ σάπιου αἵματος κι' ἀνθρωπίνης σαρκός...

'Ο συνταγματάρχης ἄφησε νὰ τοῦ ξεφύγη ἕνας στεναγμὸς ἀνακουφίσεως. Ἔννοιωσε πειὰ πὼς ἦταν περιττὴ ἡ φρούρησι τῆς πόρτας καὶ πὼς ὁ προορισμός του τελείωσε. Γονάτισε τότε κάτω καὶ τὴν ὥρα ποὺ ξεψυχοῦσε κι' αὐτός, τελευταῖος ἀπ' ὅλους στὸ σύνταγμά του, τὰ ἱπλανῆ μάτια του ἀντίκρυσαν κάποια πελώρια σκιά, ποὺ βγαινε ἀπὸ το ἀραχνιασμένο μοναστῆρι κι' ἁπλωνόταν παντοῦ, στὸν ἀέρα...

Ἦταν ἡ σκιὰ τῆς ψυχῆς ὁλοκλήρου τοῦ συντάγματός του, ποὺ τοῦ φάνηκε πὼς φώναξε ἐπιβλητικὰ στ' αὐτιά του, στὴν ὑπέρτατη ἐκείνη στιγμή:

—'Ο στρατάρχης μας ἐδήλωσε στὴν 'Ιστορία πὼς σκοτωθήκαμε ὅλοι μας στὴ μάχη... Εἶχε δίκηο... Εἴμαστε τώρα ὅλοι μας νεκροί!...